

ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA KASNOG PLEISTOCENA I RANOG HOLOCENA U LIMSKOM KANALU, ISTRA

Voditelj projekta: doc. dr. sc. Ivor Janković
Ustanova : Institut za antropologiju, Zagreb
Razdoblje provedbe projekta: 2014. - 2017.
Financiranje: Hrvatska zaklada za znanost

Suradnici na projektu:

James Ahern,
Department of Anthropology,
University of Wyoming, USA

Fred H. Smith,
Department of Sociology and Anthro-
pology, Illinois State University, USA

Darko Komšo,
Arheološki muzej Istre, Pula

Sanjin Mihelić,
Arheološki muzej, Zagreb

Jacobo Weinstock,
Faculty of Humanities, University of
Southampton, United Kingdom

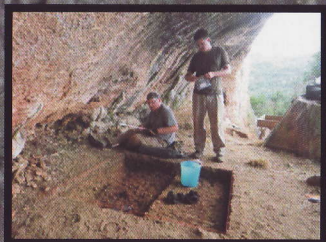
Katarina Gerometta,
Odjel za humanističke znanosti,
Sveučilište Jurja Dobriće, Pula

Rory Becker,
Anthropology/Sociology Department,
Eastern Oregon University, USA

Krunoslav Zubčić,
Odjel za podvodnu arheologiju,
Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb

Barbara Cvitkušić,
Institut za antropologiju, Zagreb

Zrinka Premužić,
Institut za antropologiju, Zagreb

Projekt "Arheološka istraživanja kasnog pleistocena i ranog holocena na prostoru Limskog kanala" (ARCHAEOLIM) trogodišnji je znanstveni projekt financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost. Glavni cilj projekta je bolje razumijevanje razdoblja paleolitika i mezolitika na području Istre. Od posebnog je interesa prostor Limskog kanala, na kojem su ranija istraživanja i terenski pregled potvrdili ljudsku aktivnost tijekom navedenih razdoblja prapovijesti. U sklopu projekta predviđena su arheološka istraživanja četiri lokaliteta: Romualdove pećine i Pećine kod Rovinjskog sela, Abri Kontija 002 i Lim 001. Tijekom prve sezone istraživanja (srpanj 2014. godine) napravljena su manja sondažna istraživanja u Romualdovoj pećini te na lokalitetu Abri Kontija 002.

ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA KASNOG PLEISTOCENA I RANOG HOLOCENA U LIMSKOM KANALU, ISTRA

U Romualdovoj pećini ispražnjena je i očišćena postojeća sonda koju je za svojih istraživanja postavio M. Malez (1,5x2m) te je utvrđen stratigrafski slijed i prikupljeni nalazi brončanodobne keramike i životinjskih kostiju (zapuna iz ranijih sondi). Istražen je i dio intaktnog sloja iz razdoblja gornjeg i srednjeg paleolitika u kojem je pronađeno nešto litičkih nalaza i životinjskih kostiju.

Postavljena je nova sonda (3x2m) u kojoj je pronađen arheološki materijal (fauna, keramika i nekoliko ljudskih ostataka) iz razdoblja brončanog i željeznog doba. Pronađeni su fragmentirani ostaci najmanje dvije osobe (odrasle osobe i djeteta), a rezultati direktnog datiranja metodom radioaktivnog ugljika na uzorku ljudske goljenične kosti dali su rezultat od 3150 godina prije sadašnjosti.

Keramički nalazi (lonci, zdjele i šalice raznih tipova) tipološki pripadaju vremenu kraja srednjeg, kasnom brončanom, te željeznom dobu, za što je moguće pronaći paralele na više lokaliteta u Istri. Nalaze iz sonde E moguće je na osnovu tipologije litičkih nalaza pripisati vremenu gornjeg te srednjeg paleolitika. Ranija istraživanja akademika M. Maleza ukazala su na prisustvo materijala iz gornjeg paleolitika, a istraživanja Darka Komše i na materijal koji je na temelju tipologije moguće pripisati musterijenskoj kulturi.

Prošlogodišnja istraživanja to su potvrdila i rezultati datiranja metodom radioaktivnog ugljika smještaju nalaze iz srednjeg paleolitika u vrijeme starije od 48.000 godina prije sadašnjosti, što je za sada najstarije direktno datirano nalazište na ovom prostoru. Temeljeno na tipološkom odlikama i rezultatima datiranja, moguće je govoriti o prisustvu neandertalaca u Romualdovoj pećini.

Na lokalitetu Abri Kontija 002, na kojem je tijekom terenskog pregleda D. Komšo pronašao nalaze litičke industrije manjih dimenzija postavili smo probnu sondu (1,5x1,5m). Tijekom jednodnevnih istraživanja u sondi su pronađeni nalazi faune i industrije (lomljevina i alatke). Pronađeni su tragovi ljudskog boravka (tragovi gorenja i litički nalazi). Na temelju tipologije, litičke nalaze moguće je pripisati razdoblju kasnog gornjeg paleolitika, a u prilog tome govori i prisustvo životinjskih vrsta koje su odlika pleistocenskog razdoblja na ovom području (svizac, konj i dr.)

Tijekom slijedećih sezona nastavit će se sondažna istraživanja Romualdove pećine i Abri Kontija 002, a u planu su i istraživanja u Pećini kod Rovinjskog sela te lokaliteta Lim 001. Nadalje, napraviti će se i podvodni terenski pregled, budući da je tijekom kasnog pleistocena morska razina često bila puno niža od današnje te je prostor Limskog kanala bio kopno.

